

Aan de Gemeente Overbetuwe

Arnhem, 22 mei 2019

Onderwerp: Bijdrage beleidsvorming Plussenbeleid niet-grondgebonden veehouderij Overbetuwe

Geachte Gemeente,

Afgelopen week hebben we samen met andere organisaties een toelichtend gesprek gehad bij de Gemeente over de conceptnota Plussenbeleid niet-grondgebonden veehouderij van de Gemeente Overbetuwe. De Gemeente en adviesbureau Pouderoyen hebben de uitgangspunten daarbij toegelicht waarbij wij ook in de gelegenheid zijn gesteld om onze vragen en eerste opmerkingen te plaatsen. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om n.a.v. het gesprek en onze bevindingen een aantal punten die wij van belang vinden nader toe te lichten in deze notitie. Tijdens het gesprek is aangegeven dat deze bijdrage zal worden toegevoegd aan de stukken voor de behandeling van de Gemeenteraad. Wij hopen dan ook dat de Gemeente nog de nodige punten wil overnemen in de nota voordat de officiële inspraak begint:

1.

U kiest ervoor om met een parapluplan (overkoepelend bestemmingsplan) te regelen dat de spelregels van het plussenbeleid ook toegepast moeten worden bij gebruikmaking van de wijzigings- en afwijkingsbevoegdheden die in het bestemmingsplan opgenomen staan. Wij vinden dat een goede insteek. In het kader daarvan willen wij u adviseren na te gaan in hoeverre in het vigerende bestemmingsplan en verleende vergunningen voor het buitengebied de nodige overbodige ontwikkelruimte is verleend. Dan gaat het om ontwikkelruimte die al lange tijd niet worden benut en waarvan duidelijk is dat deze binnen korte termijn ook niet zal worden benut. Ons advies is deze latente ontwikkelruimte weg te schrijven uit een bestemmingsplan en/of in te trekken als het om een vergunning gaat. Op deze wijze kan namelijk, indien elders groeiruimte wordt gefaciliteerd, de mogelijkheid voor verdere verstening in het buitengebied worden beperkt en kan voorkomen worden dat men op langere termijn voor verrassingen komt te staan.

2.

Wij hebben het belang aangegeven voor het instellen van een gemeentelijk Landschapsfonds. Een landschapsfonds biedt de mogelijkheid om bepaalde gebiedsopgaven vanuit meerdere plusprojecten te financieren. Dit kan ook van nut zijn als bijvoorbeeld blijkt dat andere opties om het milieu te verbeteren niet mogelijk zijn en men via een investeringsbijdrage voor het landschapsfonds kan bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van het buitengebied.

In algemene zin is een Landschapsfonds, gekoppeld aan het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente, ook aanbevelingswaardig. Immers op die manier kunnen ook vereveningsbijdragen of compensatiebedragen uit andere ontwikkelingsplannen, denk aan woningbouw, aanleg van bedrijventerrein, bomenkap e.d., in de gemeente gelabeld worden aan gewenste ontwikkelingsplannen op het gebied van natuur en landschap in de gemeente. Een Landschapsfonds heeft het bijkomend voordeel dat dit aangevuld kan worden met andere bijdragen, zoals met compensatiegelden uit andere projecten, maar ook middels subsidies, schenkingen en mogelijkheden voor revolving funding.

3

Het belang van een goed participatieproces aan de voorkant kan voorkomen dat in het verloop van een overlegproces tot planvorming met de omgeving de belangen en gezichtspunten van ondernemer en deelnemers uit elkaar gaan lopen. We bevelen aan, ook omdat belanghebbenden

vaak een kennisachterstand hebben als het gaat over regelgeving en over de mogelijkheden en de beperkingen die het plussenbeleid met zich meebrengen, kansen die er voor de omgeving zijn als het gaat om verbetering van natuur, landschap en milieu, dat de gemeente een initiatiefnemer de nodige tools meegeeft om het overleg proces tot een goed resultaat te brengen. Nog mooier zou zijn om een dergelijk proces te laten begeleiden door een procesbegeleider. Of een gemeente dat zou willen doen is afhankelijk van de eigen kosten/baten analyse daarbij. Wel investeren aan de voorkant met grotere kans op een resultaat, of niet investeren aan de voorkant met de kans dan projecten vertraagd worden door lange inspraakprocedures en rechtszaken. Een mogelijkheid is om de eerste aangevraagde projecten te zien als pilots om van te leren en aldus als gemeente zijnde daar nauwer bij betrokken te zijn. Van belang is natuurlijk ook een goede verslaggeving en terugkoppeling van de gemaakte keuzes en geboekte resultaten met de omgeving. Daar horen vervolgens ook afspraken over evaluatie en monitoring bij.

4.

We zouden het een goede zaak vinden als de investeringsbijdrage niet 15 euro per vierkante meter bedraagt maar verhoogd wordt naar 20 euro per vierkante meter. Dit zet eenvoudig weg meer zoden aan de dijk om echt een plus op een ontwikkelingsplan te zetten en meer te kunnen investeren in verbetering van de omgeving of te investeren in schonere bedrijfsvoering.

5.

Mede ook naar aanleiding van een opmerking die in het afgelopen overleg is gemaakt over de relatie veevoer en geur is onze suggestie om bij Par 5.3.2. "Toepasbare geur- en fijnstof reducerende technieken" de mogelijkheid toe te voegen om door middel van "aangepast voer" de problematiek te beperken. Dit vraagt wel nauwkeurige vastlegging in geborgde afspraken met betrekking tot de bedrijfsvoering. Denkbaar is het op te nemen als een aanvullende eis in de bestaande vergunning of activiteitenbesluit.

6

We hebben het ook gehad over de mogelijkheid van het staldieren. Namelijk om bijdragen uit nieuwe ontwikkelingsplannen te gebruiken om elders in het buitengebied leegstaande gebouwen en stallen af te breken en op te ruimen. In hoeverre de problematiek speelt in Overbetuwe t.a.v. leegstaande stallen weten wij echter niet. Als het om oude gebouwtjes is echter ook dan weer een aandachtspunt dat deze vaak gebruik worden door diersoorten, zoals steenuil en vleermuizen. Als dieren er gebruik van maken is de wens eerder ze te laten staan dan om ze af te breken.

7

Zolang uit metingen blijkt dat de belasting van de verschillende Natura2000 gebieden met stikstof niet aanmerkelijk afneemt en de toepassing van de PAS mogelijk strijdig is met de Europese Habitatrichtlijn, vinden wij dat als het gaat om nieuwe plannen voor de veehouderij het voorzorgsbeginsel zou moeten gelden. Op gemeentelijk niveau zou het wat ons betreft dan zo moeten zijn dat de bijdrage aan stikstofbelasting op de verschillende Natura2000 gebieden vanwege de landbouwsector in het buitengebied van de gemeente op grond van het voorzorgsbeginsel bij voorkeur af zou moeten nemen en in ieder geval niet toe zou mogen nemen. We pleiten ervoor dat de gemeente in dat kader een eigen boekhouding bijhoudt. Daarmee wordt het ook voor de gemeente inzichtelijk of het de goede kant opgaat. In dit kader komt sanering van oude planruimte of het staldieren ook om de hoek kijken. Ook kan gedacht worden de dieren aantallen per saldo voor de verschillende intensieve sectoren in buitengebied niet laten toenemen en te bevroeren.

8

We bevelen aan dat de gemeente zelf ook al goed bekijkt waar nu precies de knelpunten liggen als het gaat om de intensieve veehouderij in de gemeente en wat echt nodig is gelet omgevingsdoelen en geconstateerde problematiek. Indien bijvoorbeeld geur het overheersende probleem is dan zou

het de voorkeur hebben om generiek bij uitbreidingsplannen hier veel aandacht aan te besteden. Hetzelfde geldt voor de wensen op het gebied van natuur- en landschap.

9

Het is verder inderdaad van belang dat er afstemming plaatsvindt tussen bijdragen vanuit het Plussenbeleid en de gestelde doelen in het Landschapsontwikkelingsplan. Van belang is het daarom ook om de goede input aan initiatiefnemers en deelnemers mee te geven t.a.v. het omgevingsoverleg.

Als het gaat om aanleg van nieuwe natuur en landschapselementen dan is het van belang dat deze ook als zodanig worden bestemd, dus ruimtelijk worden geborgd voor de lange termijn in het bestemmingsplan en dat bij gunning van een uitbreidingsplan wordt voorzien in een voorwaardelijke realisatieverplichting van aan te leggen natuur- en landschapselementen. Van belang is verder dat afspraken over landschappelijke inpassing op locatieniveau en de verplichtingen voortkomend uit de toepassing van het Plussenbeleid helder op papier staan. Bijvoorbeeld om op terug te kunnen te kunnen vallen als handhaving aan de orde is. En om opvolgers van een bedrijf dat verkocht wordt in kennis te (laten) stellen van de afspraken die gelden (kunnen we ervan uit gaan dat de afspraken tussen gemeente en agrariër bij verkoop via een kettingbeding worden geborgd?).

10.

We vinden het van belang dat geïnvesteerd wordt in de technieken om uitstoot van fijnstof, geur en stikstof verder te beperken dan wettelijk nodig is en om energie te besparen (toepassen best beschikbare technieken), maar dat tegelijkertijd ook aandacht gegeven wordt aan verbeteringen op het gebied van dierenwelzijn. Indien blijkt dat vanuit de omgeving standaard minder aandacht is voor deze aspecten dan vragen wij de gemeente om erop toe te zien dat deze onderwerpen in het omgevingsproces wel geagendeerd worden.

11.

We bevelen verder aan om, voor zover die mogelijkheid in het huidige bestemmingsplan wordt geboden, de omvorming van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij niet mogelijk te maken.

Een vraag die we nog hebben gaat over melkveehouderijbedrijven. Door intensivering van deze sector, en het vaak ontbreken van weidegang, is het meer en meer de vraag in hoeverre een deel van deze bedrijven nog als grondgebonden kan worden aangemerkt. Met andere woorden zou bij verzoeken tot uitbreidingen van melkveehouderijbedrijven die feitelijk niet meer voldoen aan de definitie van grondgebondenheid, en waarbij men overweegt na afweging van belangen tot een positief besluit over te gaan, het niet logisch zijn dat het plussenbeleid in die gevallen ook van toepassing zou moeten zijn? Dat wil zeggen dat daarbij dan ook extra investeringen worden gevraagd t.b.v. landschap, natuur, milieu en leefomgeving en de omgevingsdialoog wordt aangegaan?